

Izhaja
vsak mesec enkrat.
—
Uredništvo in uprav-
ništvo je v
Salendrovi ulici št.6.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.
Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.
Odgovorni urednik:
Ivan Frelih

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 12.

Ljubljana, 31. decembra 1926.

Leto VI.

Pogled v pretečeno leto.

O božičnih praznikih in ob zatonu starega leta se vedno napravi pogled v pretečeno leto in tako moramo tudi hišni posestniki napraviti kratko bilanco o našem delu, doseženem uspehu v minulem letu in si začrtati smernice, po katerih hočemo delovati v prihodnje, da bo bilančni uspeh še večji. Kaj naj reče hišni posestnik o letu 1926, ki se v par dneh nagne h koncu in kakšno sodbo naj imajo o tem letu splošno gospodarski krogi. Posestniki ne moremo zanikati doseženega uspeha v stanovanjskem in davčnem vprašanju. Iz splošnega gospodarskega stališča pa mora zlasti Slovenija zaznamovati veliko pasivno bilanco, to je veliko gospodarsko krizo, ki se stopnjuje od dneva do dneva in ki hoče v Sloveniji uničiti skoro ves srednji stan.

Stanovanjska zaščita se v letu 1926 sicer še ni odpravila, toda najnovejša stanovanjska novela ima namen in tendenco stanovanjsko omejitev odpraviti v letu 1927. Tedaj bo prihodnje leto za hišne posestnike brez dvoma najvažnejše, ko sigurno pričakujemo izvršitev veljavnega zakona in danih obljub, da more tudi hišni posestnik v prihodnjem letu priti do prostega razpolaganja s svojo, do sedaj toliko let omejeno lastnino. V tem pogledu se je za posestnike v letu 1926 stan. zakon mnogo izboljšal, ker se je že od 1. novembra 1926 znatno skrbilo število zaščiteneh najemnikov.

Celo pretečeno leto se je bil boj za zjednačenje direktnih davkov ter se je končno posrečilo, da je odsek za davčno reformo svoje delo dokončal in da more sedaj izdelani zakon odobriti Narodna skupščina. Trdno je upati, da bo novi zakon o direktnih davkih stopil v veljavo 1. januarja 1928. Še so nekatere trdote za hišne posestnike v tem načrtu in se nadajamo, da dosežemo spremembe nekaterih točk, a že v splošnem je izdelani načrt mnogo boljši od prejšnjih načrtov in pomeni veliko razbremenitev hišnih posestnikov. Navedemo naj samo to dejstvo, da so prvotni davčni načrti vsebovali davčno stopnjo za hišno najemniški davek 30%, da se je pa nam posrečilo doseči znižanje na 16%, torej skoro za polovico od prvotnega načrta. V teh za nas najvažnejših problemih moramo biti hišni posestniki z uspehom zadovoljni in bi lahko vsi posestniki v Sloveniji to priznali naši organizaciji. Zlasti bi to morali upoštevati ljubljanski hišni posestniki, ki so dosegli največji uspeh pri znižanju hišno-najemniškega davka.

Iz splošno gospodarskega stališča pa mora Slovenija podati žalostno sliko najslabših gospodarskih razmer, ki nas silijo gospodarske kroge že k obupu. Naj nas ne motijo besede o bogati Sloveniji, o navideznem luksuzu, udobnem življenju in o kaki drugi stvari, ki bi se lahko opustila. Toda to se nam zdi samo neko omamljenje pred velikim polomom, pred veliko katastrofo, katera nas obdaja od vseh strani,

če se vsi gospodarski krogi, kakor mero-dajni in odgovorni činitelji vsaj ob koncu leta ne spomnijo svoje velike odgovornosti, pregledajo nepristransko naš položaj in se odločijo napraviti odpomoč, da se izognemo pretečemu gospodarskemu polomu.

Radi pomanjkanja denarnih sredstev vlada skoro v vseh državah Evrope velika gospodarska kriza, v nekaterih državah večja, v nekaterih manjša in če bi naša država bila lahko skoro na prvem mestu z najboljšimi gospodarskimi prilikami, pa tega žal ne moremo ugotoviti, temveč je skoro ravno nasprotna resnica. Da naša bogata država ni gospodarsko najboljša, ki so ji dani vsi pogoji za gospodarski razvoj, so v prvi vrsti krive naše žalostne politične razmere, ki jih moramo najostreje obsoditi. Vladna kriza nad krizo, in komaj jedna kriza mine, nastane zopet druga in to samo edino iz razloga, katera politična stranka bo prišla do oblasti in vladala vso državo, delila na vse strani dobrote svojim strankarskim pristašem, politični nasprotniki pa ne dobijo niti drobtinice iz pod mize. Strnimo se vsi gospodarski krogi in davkoplačevalci skupaj in pomejimo enkrat za vselej z vsemi političnimi strastmi in vsem partizanstvom in se vsedimo k skupni mizi v rešitev naše države in še posebej našega naroda. Če se bodo pa še celo gospodarski krogi, industrijalci, trgovci in obrtniki topli in borili na nož za vsako mesto celo v gospodarskih korporacijah, potem so vsi ti sami krivi gospodarskega poloma in kopljejo grob sami sebi. Najprej skrbimo za urejeno gospodarstvo in če to uredimo, potem se lahko privoščimo razne politične boje, ki so večinoma brez programa in upravičenosti. Umorila nas ne bode toliko *Gospodarska kriza, ugonobila pa nas bo naša mezdrava politika*. Naj bi se to uvaževalo!

Slovenija specijelno je imela v pretečenem letu skoro v vseh gospodarskih panogah slabo letino, radi česar trpi vse gospodarstvo. Razen splošne gospodarske slabe letine, pa se zdi kakor bi Slovenijo zapustili vsi bogovi in se vse nad njo zaklelo. Prišle so vremenske neizgode jedna za drugo, ki jih pri nas skoro stoletna zgodovina ne pozna; uničevali so se travniki, njive itd., odnesli na Gorenjskem skoro vsi mostovi in ceste, odnašale so se hiše in druga poslopja in pretile so katastrofe, da iz površja zginajo cele vasi. Treba bo dela in truda leta in leta, da se vse to popravi in če nas pri tem ne iznenadijo zopet nove neizgode. Pa ne samo nepredvidne elementarne neizgode, celo ljudje v zvezinski podivjanosti hočejo sedaj uničiti še to, kar je ostalo od katastrofe. Dan na dan se zažigajo domovi po Gorenjskem in do sedaj se še ni tem nečloveškim ljudem posrečilo priti do živega.

Torej dovolj žalostna slika pretečenega leta o našem gospodarstvu, katero nam končno hočejo uničiti, kar je še preostalega, davčna oblastva in njih izvedenci, ki iščejo in iščejo, kje bi se dalo še

kakega davkoplačevalca hujše obremeniti, in stisniti od njega še kak denar.

Zadnja vejica je dobra, samo da se davkoplačevalcu ne ustreže in odbije njegova pritožba ali prošnja, če je splošno še tako utemeljena. Zamuda 24 ur onemogoči pritožniku, da bi se njegovi tehtni pomisleki upoštevali. Tudi v tem oziru bo treba mnogo dela in pazljivosti, da bo davčni vijak vsaj že enkrat obstal na primerni stopnji svojega gibanja.

Kljub vsem tem žalostnim pojavom smo posestniki precej dosegli, a nas čaka v prihodnjem letu še mnogo dela in hudega boja. Prošli so časi, ko smo se morali boriti za vsak odstotek povišane najemnine. Sedaj pa prehaja v ospredje veliki boj dveh svetovnih naziranj: socializem in neomejena lastnina posameznikov. Tudi ta svetovni boj bodemo posestniki zmagovito končali, če bodemo razumeli združiti vse moči in jih na pravem mestu zastavili in izkoristili.

Vsem našim članom, naročnikom »Mojega Doma« voščimo srečno novo leto s prošnjo za nadaljni in skupni boj brez vsake *malodušnosti in obupa*. Nevstrašna borba za pravične zahteve hišnih in zemljiških posestnikov naj velja proti vsem onim, ki hočejo ta steber države tlačiti še nadalje s kako demagogijo. Ob prestopu v novo leto kličemo vse posestnike iz Slovenije v naše vrste, da delo nadaljujemo do končne zmage in gospodarske osamosvojitve.

Uredništvo »Mojega Doma«.

Naše delo v prihodnjem letu.

Pred kratkim se je oglašil v naši pisarni eden prvih, odličnih gospodarskih delavcev v Sloveniji z željo za razgovor o razširjenju naše organizacije in našega lista v svrhu večje zaščite naše lastnine. Ozirajoč se na gospodarski propad v Sloveniji in boječ se razširjenja komunistične propagande v naši državi, je uvidevni odlični strokovnjak prišel do prepričanja, da se komunizem, ki se pri nas še skriva, a nismo brez njega, prepreči samo z močno protioorganizacijo, v čemer so ravno poklicani hišni in zemljiški posestniki, torej naša organizacija. Pri skupni seji z navedeno odlično osebo smo videli, da se zlasti med mladino razširjajo razne komunistične ideje in da je za pobijanje teh treba pridobiti kak list. Najbolje pa bi bilo, če razširimo »Moj Dom«, da bi izhajal v začetku vsaj mesečno dvakrat, pozneje pa vsaj tedensko. Mi torej nameravamo razširiti naš list v propagandne svrhe za našo lastnino; a preden to storimo, moramo vprašati za mnenje naše organizacije in naše dosedanje naročnike. Prosimo torej naša društva in naročnike same, da naj se o tem našem mišljenju posvetujejo in nam v najkrajšem času sporoče svoja mnenja. Seveda pri tem igrajo glavno vprašanje denarna sredstva, brez katerih smo sedaj popolnoma in nam že sedaj naši naročniki dolgujejo za »Moj Dom« ob koncu leta

okrog 20.000 Din. Treba bo torej pri naročnikih večje požrtvovalnosti in točnosti in iskati bomo morali nove vire v pokritje nameravanega razširjenja našega glasila »Moj Dom«.

V prvi vrsti bomo v prihodnjem letu otvorili *prometno pisarno* za prodajo in nakup hiš in posestev ter oddajo in zamenjavo stanovanj, za kar čutimo že delj časa živo potrebo. S tem bomo prihranili kupcem in prodajalcem mnogo običajnih stroškov.

Že delj časa se kaže nujna potreba po *lastnem denarnem zavodu*, kakor jih imajo jednaka društva v vseh drugih državah. Od začetka zamišljen denarni zavod v manjšem obsegu, lahko postane ob smotrenem delu in pravem vodstvu najtrdnjši zavod v Sloveniji. S tem bomo pomagali mnogim posestnikom, a za svoje stanovske zadeve bomo imeli zopet siguren dotok dohodkov.

Pa ne samo lasten denarni zavod, tudi *lastno zavarovalnico* bomo morali ustanoviti, kakor jih imajo posestniki v drugih državah.

Iz teh organizacij in ustanov pa se mora končno dvigniti in razširiti ne samo »Moj Dom« temveč »*Društveni dom*« vseh posestnikov v Sloveniji, kakoršne imajo posestniki v Nemčiji in drugih državah. Da je tak dom tudi mogoč omenjamo, da je v Dresdenu eden največjih in najlepših palač: *hiša saške hišne posesti*. (*Haus des sächsischen Hausbesitzes*).

Da so ustanovitve in obstoji navedenih gospodarskih institucij mogoči, naj našim posestnikom ob kratkem sporočimo, da obstoji v Berlinu *Berliner Bank für Handel und Grundbesitz*, ki je v Berlinu eden največjih denarnih zavodov ter ima samo v Berlinu 14 *podružnic* (filijalk). — Razen tega obstoji v Nemčiji 2000 *društev hišnih in zemljiških posestnikov* s približno 700.000 članov. Ta društva pa imajo v Nemčiji okrog 50 bank in gospodarskih zadrug in 22 *lastnih zavarovalnic*. To naj naši člani razmotrivajo in uvidijo, kaj se da napraviti z dobro in smotreno organizacijo. Pri nas se pa posestniki ne upajo ustanoviti male denarne zadruge. Vsi posestniki pri nas mislijo, da se z odpravo stanovanjskega zakona preneha tudi potreba naše organizacije. A to je popolnoma zgrešena pot; to miel morajo hišni posestniki opustiti in zreti realneje v daljšo bodočnost. Ker v Nemčiji obstoji velika nevarnost za obstoj lastnine, zlasti v mestih, je ta nevarnost združila vse posestnike v skupno delo v stanovskih organizacijah posestnikov. Posestnikom v Nemčiji in Nemški Avstriji se neprimerno slabeje godi kakor nam, a niso obupali in zapustili svojih organizacij, temveč vztrajajo dalje v boju za svoje pravice in nikomur ne pride na misel, da bi zaradi tega svoje sobojevnike zapustil. Pri nas pa za vsako malenkost samo kritika in zabavljanje, da mu društvo nič ne pomaga. In če tak naivnež izstopi iz našega društva ali odpove list, misli da se je s tem dobro nad nami maščeval. Ne pomisli pa, da je s tem ponižal samo svojo stanovsko zavest in škodoval sam sebi.

Pri tem ne smemo pozabiti omeniti, da večina društev na deželi prav nič ne deluje, in da bo ž njimi prava težava razširiti našo organizacijo v navedenem smislu.

Tak delaven program smo si načrtali za prihodnost in na posestnikih je sedaj leželo, da se ta načrt stopnjema tudi izpelje. Vse to smo si zamislili provesti z veliko požrtvovalnostjo in trudom. Če pa posestniki v Sloveniji ne čutijo potrebe za to in tudi nimajo smisla za izvedbo prepotrebnih gospodarskih institucij, potem bo naš program ostal samo na papirju. —

Tega pa ne želimo toliko radi nas, temveč radi gospodarske potrebe posestnikov.

Pri tem se bomo seveda še nadalje borili, da dne 1. novembra 1927 preneha vsaka stanovanjska zaščita kakor tudi za izvedbo davčne reforme. Nastopili bomo proti vsaki novi obremenitvi hišne posesti, preprečili vsak predlog in načrt, s čemur bi se ogrožalo našo lastnino.

Razmišljajte sami o tem obsežno zamašljenim delu ter se posvetujte s sosedi, na kar nam v kratkem sporočite svoje misli.

Z delom bomo šli naprej, brez dela pa nazaj v pogubo.

Predsednik.

L.:

Ogroženost naše lastnine.

S pričujočim se Vam iskreno zahvalim za Vašo neutrudljivo požrtvovalnost, s katero se postavljate v bran proti kršiteljem lastninske pravice, proti ljudem, ki nepoklicano silijo v ospredje, da na tuje stroške delijo dobrote, na delitev dobrot iz lastnega žepa pa popolnoma pozabijo.

Ljudstvo, koje ni direktno prizadeto po škodljivih uspehih demagoštva, ne sluti, kaj se skriva za frazami o človečanstvu, ki so le pretveza za lov na mandate v zakonodajnih korporacijah.

Usojam si pri tej priliki opozoriti na nesoglasje državnih ukrepov z najvažnejšo določbo naše ustave glede varstva osebne lastnine.

Ne le hišni posestniki so ogroženi v razpolaganju s svojim hišnim posestvom, tudi drugi sloji, in sicer zemljiški posestniki, ki so si v teku generacij po svojih prednikih in z lastnim trudom pridobili take zemljiške posesti, ki slučajno prese-gajo za par kvadratmetrov oktroirano mejo površine zemljiške posesti, bodisi poljoprivredne, bodisi šumske vrste, občutijo gorostasno sedanje stanje.

Pri teh nesrečnikih posega vtikanje državnih močtevcv še dalje nego pri hišnih posestnikih, ker se jim odvzemlje ne le pravica prostega razpolaganja glede uživanja te lastnine, marveč se jim odvzemlje tudi lastnino samo brez odškodnine.

Pa tudi glede preostanka popolnoma omejene lastnine zamislili so si državni mogotci neko vrv, ki so jo lastniku vrgli okolu vratu, da ga popolnoma zadavijo, kakor največjega zločinca. Zabranjena mu je prosta odtujitev, zabranjena je obremenitev v slučaju dejanske potrebe po cenih hipotekarnih kreditih, zabranjeno je tudi podedovanje na otroke in sorodnike ali prijatelje. Vsak posestnik navedene kategorije ni le omejen glede razpolaganja zemljišča, marveč tudi glede vsih zgradb, naj se nahajajo iste bodisi kjerkoli v državi, naj bodo te zgradbe kmetijskega ali industrijskega ali stanovanjskega značaja, na deželi ali v mestih. Eventuelno dovoljenje od ministrstva za premembo lastnine je možno v najugodnejših slučajih doseči le s plačilom visokih pristojbin 10% vrednosti. Ker ima torej večji posestnik popolnoma vezane roke, vsled vknjižbe ministrske zabrambe na njegovem posestvu, mu je odvzet tudi vsak možen kredit po znosni obrestni meri, ostane mu le še omejen osebni kredit nanašujoč se na posestnikovo poštenje.

Če pa človek išče leka proti takemu nasilju in se sklicuje na jasne določbe ustave o zaščiti osebne lastnine, ne dobi v celi skupini sodnikov in odvetnikov v državi nikogar, ki bi si upal jasni zakoniti ustavni določbi pomagati do pravice in udejstvovanja. Vsakdo se zaletava v one ustavne omejitve lastnine, ki so bile uvrščene v ustavo pod pritiskom občega boljševiskega razpoloženja ob času usvaritve državne ustave, ker med vsemi skupšči-

narji tedaj ni bilo nikogar, ki bi bil pogumno nastopil in opozoril na nesmiselnost ustave, če en poragraf drugega pobija. In pri tacih pravnih razmerah, pod katerimi živi danes hišni in večji zemljiški posestnik, se more kdo še čuditi, če naša država v vsem inozemstvu nima nikakega kredita!

Inozemec, ki mnogo bolje pozna naše razmere, kakor pa mi sami, ki gledamo razmere v domači državi le po strankarskih strasteh pobarvanih očalih, nam ne more zaupati. Od tod zamaš naše iskanje po neopravičljivo visokim obrestnim kreditom, katerim moramo pridružiti še privatna bančna jamstva in od tod tudi najnovejša tendenca po prisilnem notranjem posojilu.

Če hoče država obstati, če hoče imeti ugled na svetu, mora v prvi vrsti urediti domače neznosne razmere, posledice povojnega boljševisma in skrbeti za varnost lastnine in z modrimi ukrepi odstraniti kvarna poseganja v privatno gospodarstvo. Ljudstvo si bode samo uredilo razmere v državi tako, da bode znosno medsebojno družabno razmerje, ki se bode takoj vravnalo po obstoječi hudi konkurenci v neodvračljivem boju za obstanek. Zavest zaščitenih lastnine po zgledu pametnih predvojnih razmer bode ustvarila potrebno stavbenost; zidali se bodejo domovi v tolikem obsegu, da bode hitro zadoščeno vsem stanovanjskim potrebam in da bodejo hitro postala nepotrebna stanovanja po železniških vagonih. Državi pa zakličemo na ves glas: »Hands off!« (Roke proč!) od naše lastnine.

Dr. J. R-i.

Kako sodi višje stanovanjsko sodišče v Zagrebu.

Tudi dijaki so podnajemniki.

Višje stanovanjsko sodišče v Zagrebu je z razsodbo z dne 3. nov. 1926 br. 3931 razsodilo, da je tudi dijak smatrati za podnajemnika in da najemnik, ki ima vkljub prepovedi lastnika dijake na stanovanju izgubi stanovanje po čl. 8 stan. zakona in ga je izseliti tekom 15 dni.

Ta razsodba viš. stanovanj. sodišča v Zagrebu je izpremenila dosedanje prakso stanovanjskih sodišč, ki dijakov niso smatrala za podnajemnike, češ, da je podnajemnik le tisti, kateremu odda najemnik celo stanovanje ali del stanovanja v izključno vporabo za določeno najemnino. Če pa ima pri sebi dijake, ki vporablajo tudi ostale dele stanovanja razen tistih, v katerih stanujejo in jim daje tudi hrano, ni smatrati dijakov za podnajemnike, ker ima najemnik glede takih dijakov tudi še druge pravice in dolžnosti, izvirajoče iz pooblastila starišev glede vzgoje in nadzorovanja teh dijakov, kakor pa jih ima najemnik do podnajemnika. To stališče stanov. sodišč I. stopnje seveda ni imelo nobenega pravnega temelja in je višje stanov. sodišče v Zagrebu z omenjeno razsodbo uveljavilo le jasni pojem, ki ga ustanavlja obč. drž. zakon glede podnajema. Višje stanov. sodišče v Zagrebu je v razlogih zgoraj navedene razsodbe izreklo, da je za podnajemnika smatrati vsakogar, komur daje najemnik stanovanje protij plačilu.

Opomba: Po navedeni razsodbi viš. stanov. sodišča v Zagrebu odpovedo lahko vsi hišni lastniki stanovanje vsakemu najemniku, ki ima proti plačilu na stanovanju dijake ali druge takozvane sostanovce, ki nimajo posebnih sob, ampak prebivajo v skupnih prostorih z najemnikom oz. lahko zahteva od najemnika, da odstrani take podnajemnike in če se najemnik zahtevi lastnika ne ukloni, zahteva lahko lastnik pri stanov. sodišču po čl. 8 stan. zakona izselitev najemnika samega.

Sestanek hišnih posestnikov ljubljanskih.

Dne 4. t. m. se je vršil na verandi hotela »Union« v Ljubljani ob 8. uri zvečer zelo dobro obiskan sestanek hišnih posestnikov, ki ga je otvoril in vodil g. Ivan Frelj, društveni predsednik s pozdravom vseh udeležnikov. Velika udeležba je pokazala, da se posestniki vsestransko zanimajo, kaj jim je donesla stanovanjska novela in kako hočejo urediti svoje stališče napram najemnikom v prihodnjem letu, ko preneha vsaka stanovanjska zaščita.

Glavno poročilo je imel g. Frelj, ki je najpoprej orisal težave posestnikov, ki so ga imeli pri izdelavi nove stan. novele pri različnih političnih strankah. Nekatere politične stranke so bile odločno na strani posestnikov, tako tudi minister socialne politike g. Simonović, ki je izjavil najemnikom, da se more enkrat končati z izjemnimi zakoni in priti do normalnih odnošajev med posestniki in najemniki. Na strani najemnikov pa je bila vsa opozicija skupščine, ki je delala proti vsakim olajšavam in spremembam stan. zakona.

Važne spremembe so glede termina, da se s 1. majem 1927 preneha dodeljevanje stanovanj in da bodo od tega časa hišni posestniki sami oddajali stanovanja najemnikom, ki si jih bodo sami izbrali. Določilo glede državnih uradnikov v tem času je nejasno. Važna pridobitev je nadalje, da se je število zaščiteneh najemnikov po novi stan. noveli zelo zmanjšalo in da niso več zaščiteni nobeni trgovci in obrtniki ne glede na število pomočnikov ali vajencev. Dalje niso več zaščiteni bančni in drugi zasebni uradniki, delavci pa samo do 2.500 Din skupnih mesečnih dohodkov.

Nesmiselno pa je določilo v smislu čl. 4. novele, da se mora vsak posestnik, ki stanuje v tuji hiši seliti v svojo lastno hišo. Ker bi se s tem število stanovanj v mestu zmanjšalo in je bilo najbrže mišljeno to samo za nove hiše, ker v Beogradu ostajajo stanovanja v novih hišah prazna, je pričakovati, da se stan. sodišča ne bodo v polni meri posluževala tega člena, kar bi dovedlo do mnogih absurdnosti. Stanovanja s petimi sobami so izuzeta od dodelitve in če so stanovanjska sodišča v Sloveniji začela drugače to določbo izvajati, je sigurno pričakovati, da bo višje stanovanjsko sodišče odločilo v smislu zakona v korist hišnih posestnikov, ker nikakor vendar ne gre, da bi posestnik mesto enega najemnika dobil kar dva.

Kar se tiče najemnin se je povišalo za enkrat samo stanovanja s štirimi sobami 8 kratno predvojne najemnine, za ostala stanovanja pa je določen prost sporazum in se imajo najemniki s posestniki pobotati za najemnino za 1. november 1927. Ako se do takrat ne doseže sporazum, je hišni posestnik upravičen odpovedati stanovanje za 1. november 1927, katera odpoved se mora izvršiti do 1. oktobra 1927. Nejasno pa je, katera oblast je izvršilna, pri kateri naj se odpoved vložiti. Radi tega se bo pravočasno vložila odpoved, da se reši eventualni kompetenčni spor. Glede novih najemnin predsednik priporoča skrajno obzirnost in naj bi se vsi posestniki strogo držali, da ne povišajo preko zlate valute, t. j. za manjša stanovanja 10-kratno, za večja 12-kratno in za luksurijska in dobro situirane najemnike pa nikoli ne čez 15-kratno. Posestniki, ki bi se ne držali teh določil, bi grešili proti lastnim interesom in je treba to preprečiti. Ob enem pa naj se zahteva od vseh najemnikov, da sprejmejo hišni red na znanje in se zavežejo po njem ravnati. Kdor bi ne sprejel, se ni potreba z njim pobotati. Po tem poročilu je o nekaterih točkah natančno in obširno poročal še društveni zastopnik g. dr. I. Regali, ki je enako priporočal

skrajno previdnost pri prekomernem povišanju, ker bi to lahko doneslo slabe posledice. Razlagal je tudi še druge točke stan. novele iz pravnega stališča in spodbijal nekatere razlage v dosednji praksi stanovanjskih sodišč.

O volitvah v oblastno skupščino poroča predsednik, da se kot nepolitično društvo ne bomo v nji direktno umešavali, pač pa smo upravičeni zahtevati, da vsaka politična stranka vzame na volilno listo kandidatov nekaj posestnikov, ki se bodo zavezali zastopati naše zahteve. Z oblastnimi skupščinami pa bomo imeli še mnogo poslov in težav, ker nas bodo brez dvoma skušali zopet obremeniti z raznimi dokladami in davščinami. Morali se bomo energično braniti vsakemu novemu obdavčenju hišne in zemljiške koristi.

Predsednik kratko govori o zadnjem kongresu in graja one posestnike, ki niso upoštevali važnosti kongresa, ter se niso udeležili slavnostnega zborovanja niti razobesili zastave na čast delegatom in tujim gostom.

Predsednik jim je nato poročal še o davčni reformi, ki bo v slučaju sprejetja donesla posestnikom mnogo olajšav, drugi stanovi pa bodo prekomerno obremenjeni. Končno je omenjal brz. povabilo na protestne shode hišnih posestnikov na Dunaju, ki se ga udeležijo zastopniki skoro vseh držav v Evropi, nakar se je jednoglasno odobri- lo, da naj se predsednik še isto noč odpelje na Dunaj, ker je določen za govornika na dveh shodih, nakar se je sestanek zaključil.

Naredbe velikega župana ljubljanske oblasti

a) O pobiranju kanalske pristojbine v Ljubljani.

Na podstavi § 81. občinskega reda za mesto Ljubljano dovoljujem sporazumno z delegacijo ministrstva financ v Ljubljani, da sme pobirati mestna občina ljubljanska kanalske pristojbine, uvedene z zakonom z dne 28. julija 1917., čež. zak. št. 40, in sicer v izmeri 2% povprečne najemnine, uradno ugotovljene v dvoletju 1925./1926., tudi v koledarskem letu 1927.

Pridržujem si pravico, da to davščino lahko vsak čas na zahtevo delegacije ministrstva financ v Ljubljani znižam ali ukinem.

V Ljubljani, dne 22. dec. 1926.
U. br. 147/61.

b) O pobiranju vodovodne naklade v mestni občini ljubljanski.

Na podstavi § 81. občinskega reda za mesto Ljubljano dovoljujem sporazumno z delegacijo ministrstva financ v Ljubljani, da sme pobirati mestna občina ljubljanska v delno kritje stroškov za vzdrževanje in obratovanje občinskega vodovoda v letu 1927. posebno 10% no (desetodstotno) vodovodno naklado od povprečja najemnin, uradno ugotovljenih v dvoletju 1925./1926.

Pridržujem si pravico, da to davščino lahko vsak čas na zahtevo delegacije ministrstva financ v Ljubljani znižam ali ukinem.

V Ljubljani, dne 22. dec. 1926.
U. br. 147/65.

c) O pobiranju gosaščine v mestni občini ljubljanski.

Na podstavi § 81. občinskega reda za mesto Ljubljano dovoljujem sporazumno z delegacijo ministrstva financ v Ljubljani, da sme pobirati mestna občina ljubljanska v letu 1927. gosaščino v izmeri 8% (osem odstotkov) od povprečne najemnine, uradno ugotovljene v dvoletju 1925./1926., z

omejitvijo, da so povprečne najemnine do všteti 200 Din gosaščine proste.

Pridržujem si pravico, da to davščino lahko vsak čas na zahtevo delegacije ministrstva financ v Ljubljani znižam ali ukinem.

V Ljubljani, dne 22. dec. 1926.
U. br. 147/66.

Objavljeno v »Uradnem listu« z dne 30. decembra 1926 št. 459, 461, 463/120.

Hišni posestniki ljubljanski, katerim najemniki, razun čiste najemnine še posebej plačujejo vodarino, gosaščino in kanalsko pristojbino, se opozarjajo, da od 1. januarja 1927 računajo te naklade od povišane, v zadnjih dveh letih vplačane povprečne najemnine.

Razno.

Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico je mestnemu magistratu podalo dne 26. oktobra 1926 pod št. 87 sledeče predloge:

Za dosedanje upravno dobo računalo se je na podlagi najemnine iz l. 1923 in 1924 ter vzelo za osnovo svoto okoli 7.75 milijonov dinarjev in sicer:

20% gosaščina,

12% vodarina,

5% kanalske pristojbine,

skupaj torej 37%.

Za novo upravno dobo 1927 in 1928 bodo se upoštevale najemnine iz l. 1925 in 1926 z davčno osnovo okoli 18 milijonov dinarjev.

Ker je mestna občina izhajala z dosedanje davčno svoto v znesku 7.75 milijonov dinarjev (37%) bi zadostovalo, ako bi se namesto dosedanjih 37%, z ozirom na dejstvo, pa so se najemnine 2, 3 in 3½ krat povišale, računalo le 15%, kar bi bilo tudi v sorazmerju s staro in z novo najemnino primerno.

Ako bi se računalo 20%, bilo bi to novo obremenjenje ne samo hišnih posestnikov, temveč tudi najemnikov najmanjše za 900.000 dinarjev.

Kar se tiče občinskih doklad, računale so se na podlagi stare najemnine v višini 40% in ravno tako bi se morale tudi iste z ozirom na nove povišane najemnine sorazmerno znižati na 16½%.

Okrajne doklade pa so se računale v višini 60% in bi se tudi iste morale znižati na 27%.

Z ozirom na to, da se mora mestna občina za popravilo svojih cest sama pobri- gati, bilo bi umestno, da bi občina posredovala pri kompetentnih činiteljih, da bi se sploh ne računalo okrajne doklade, ker se to tudi ne zgodi v Ljubljani, kjer ne poznajo okrajnih doklad.

Radi odstotkov za gosaščino itd. za katere zgoraj predlagamo 15 odstotkov, prosimo naj bi vzela občina v svojo režijo tudi izvažanje greznice in smeti iz hiš in bi pristali, da bi občina zahtevala za isto še nadaljnjih 5%, tako da bi dobivala občina za gosaščino, vodarino in kanalske pristojbine ter za izvoz greznice in smeti skupaj 20%. Tudi v Ljubljani je samo 20 odstotkov pri čem je tudi računano izvoz smeti.

Pri tem si usojamo pripomniti, da se je že zglasil kontrahent, kateri bi z nekaterimi drugimi kontrahenti prevzel od občine onemogočeno izvažanje proti primer- nemu plačilu.

Po našem mnenju bi imela občina dober dobiček s tem, da bi izkoriščala oziroma prodajala fekalije in smeti kot kompost (gnoj-mešanec) za kar bi bilo go- tovo veliko odjemalcev s strani poljedel- cev.

Občina bi samo morala nek prostor določiti, kar bi se odvažalo smeti in fe- kalije iz greznice.

Hišni posestniki predlagajo, da se uvede omenjeno odvažanje iz hiš po občini radi tega, ker so naše smetišnice ne samo smetišnice, ampak prostori, kamor spravljajo stranke vse le mogočne gnusobe.

Naše krasno mesto Maribor je poznato širom inozemstva kot zdravo mesto — tuji imenujejo naš Maribor »Tirolski Meran«.

Vendar pa kakor kažejo mestna zdravstvena poročila, posebno v zadnjih časih, pojavljajo se v mestu nalezljive bolezni v taki veliki obširnosti, da so tudi naši zdravniki mnenja, da je ogroženo zdravje mestnega prebivalstva.

Prosimo torej naj bi mestni magistrat mariborski naše predloge upošteval, iste povsem razmotrival in nas obvestil o dotičnem sklepu.

Nadalje je isto društvo dne 17. oktobra pod št. 88 poslalo mestnem magistratu v Mariboru sledečo prošnjo:

Radi pospeševanja novih stanovanjskih stavb in da se čimprej odstrani stanovanjska beda, zaprosili smo že z našim pismom št. 14-26 z dne 2. marca 1926, naj bi se oprostile vse nove stavbe, prezidki in dozidki od državnih davkov. Z današnjim dopolnujemo našo prošnjo, da bi se oprostitev dovolila pa vse stavbe, ki so se zgradile v času od 1. jan. 1924 od državnih davkov, občinskih in okrajnih doklad za najmanj 25 let, glede gостаščine vodarine in kanalskih pristojbin pa bi se dovolile po mogočnosti olajšave za dobo 6 let.

Prosimo še tudi naj bi intervenirala občina z vso močjo za znižanje državnih davkov, kateri so dosegli tako višino, da preti hišni in zemlji. posesti, obrti, industriji in trgovini popoln gospodarski polom. Treba bi torej bilo, da se vendar reši in odobri zakon o izenačenju davkov čimprej in še v sedanji dobi skupščine.

Ako bi se ne znižali davki in raznovrstne doklade, je pričakovati velike nezadovoljnosti prebivalstva vseh slojev.

Članarina za ljubljanske in okoliške hišne posestnike.

Za leto 1927. se je določila sledeča članarina: pri hišah do letne najemnine 5000.— Din 25. Din; do letnih 10.000 Din 40.— Din; do letnih 20.000.— Din 80.— Din; do letnih 40.000.— Din 120.— Din; nad letnih 40.000.— Din 160.— Din.

Hišni posestniki ljubljanski in okoliški se prosijo, da določeno članarino poravnajo po v današnjem »Mojem Domu« priloženih položnicah v najkrajšem času. Hišni posestniki, ki se nahajajo v boljših razmerah in so pripravljeni za našo organizacijo več prispevati, naj blagovolijo nakazati primerno večji prispevek. Vsekakor naj posestniki pošljejo vsaj toliko, kolikor znaša članarina po spredaj določeni načelnosti. Društvo ima ogromno stroškov, zlasti z izdajanjem svojega prepotrebnega glasila »Moj Dom«, z vzdrževanjem društvene pisarne itd., radi česar je nemogoče, da bi člani ne plačevali niti teh članarin. Hišni posestniki, kateri za kongres

v Ljubljani, ki je bil združen z velikimi stroški niso še ničesar prispevali, naj razen določene članarine nakažejo v pokritje teh izvanrednih stroškov po svoji predanosti še prostovoljni prispevek.

Hišni posestniki ljubljanski naj vendar upoštevajo, da so edino po naši organizaciji dosegli znatno znižanje hišno-najemninskega davka in da so že v letu 1926 od vsakih 1000.— Din najemnine plačali letos manj 300.— Din hišno-najemninskega davka z dokladami vred. Če bi ne bili mi tako vztrajno delovali, bi hišni posestniki tudi v tekočem letu in nadalje plačevali mnogo višji hišno-najemninski davek z dokladami vred, a kakor se nam vidi, bi to rajši storili, kakor nekaj žrtvovali za našo organizacijo. Še za leto 1926 je v zaostanku za plačilo članarine nekaj posestnikov in ne bo preostalo družega, kakor da jih črtamo iz članstva. Prosimo tudi, da takoj po prejemu položnice nakažete denar, da poravnamo dolg, ki nam je nastal zadnji dve leti ob priliki izvanrednih izdatkov in da ne bomo končno primorani pobirati članarine od hiše do hiše, to je od člana do člana, kar nas stane mnogo časa in denarja, a je treba nekaterega posestnika 3 do 4 krat obiskati, da dobimo včasih malenkostno članarino. V letu 1927 mora zginiti vsaka zaščita stanovanj, torej nas čaka mnogo dela in boja, kar je vse združeno z velikimi stroški. Če nas hočejo pri tem posestniki podpirati, delajo to v svojo največjo korist. Če pa člani ne bodo vršili svoje dolžnosti, naj se potem ne zahteva od društvenega odbora ugodno rešitev vseh mogočih in nemogočih stvari.

Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

Ljubljana. Pred nedavnim sem poslušal pogovor dveh železniških strojevodij, ki se je glasil: »Vprašanje: ali boš Ti zidal hišo? Odgovor: kaj da bi jaz hišo zidal, ali misliš, da sem na glavo padel?! Mari imam denar naložen, mi vsaj nekaj nese, pri tem pa tudi lahko podpiram svoje organizacije. — Toliko časa, dokler me gospodar ne more ven vreči, bi bil osel, če bi zidal hišo. — Le dajmo rajši podpirati društvo stanovanjskih najemnikov in dolgo bomo še zamogli sekirati gospodgarje!« — Moža, opazivši, da morda kaj slišim, sta zašla na drugi tema.

Takle pogovor bil bi seveda nekaj malenkostnega in nevredno upoštevanja, da ni v stvari nekaj tako resnega, da ne rečem naravnost tragičnega. Tu se namreč spominjam izvrstnega govornika iz Nemške Avstrije dne 8. sept. v hotelu »Union«, ki je opozarjal na pretečo nevarnost utihotapljačev se komunizma in boljševizma, ki nevidno, a zato tem resnejše ogroža ne samo privatno lastnino, temveč ves kulturni družabni red.

Da, takile, na tistem po večini komunistično navdahnjeni ljudje, rajši podpirajo vsa komunistična in boljševiška

stremjenja, kot bi dali »kralju kar je kraljevega«, se po sebi razume.

Veliko število hišnih posestnikov ne prejme niti toliko najemnine, kolikor izdajo taki ljudje za podpiranje boljševizma. S. S.

Hišni posestniki, kateri še niso vložili pri davčni administraciji ali drugih davčnih oblastvih stanovanjskih izkazov, naj nedomoma store. Rok je potekel že 30. novembra 1926. Nekaj hišnih posestnikov ljubljanskih pa še do danes ni vložilo napovedi za hišno-najemninski davek za leto 1927-28. Tem se bode hišno-najemninski davek radi njih malomarnosti odmeril uradnim potom po lastni uradni cenitvi. Plačali bodo kazni 180 Din in po lastni krivdi neprimerno visok davek.

Davki na Francoskem. Francoske finančne zadrege izvirajo odtod, ker državljani ne marajo plačevati dovolj davkov. Da to ni res, je ondan pokazal Marcel Marion, prof. francoskega kolegija (ljudskega vseučilišča). Evo nekaj zgledov v okroglih številkah. Globalni davek se začneja na Francoskem pri 7000 frankih, na Angleškem pri 50 tisoč frankih (2000 šterlingov), v Zedinjenih državah pri 70.000 fr. (14.000 dolarjih). Najvišja mera obdavčenja znaša v Franciji 60 odst., v Angliji 33.33 odst., v Uniji 20 odst., v Italiji 10 odst., in sicer se ta maksimalna mera uporablja šele pri 1 milijonu dohodkov... Francez, ki ima 10.000 fr. dohodkov, plača 72 fr., Anglež in Američan pa nič. Milijon dohodkov plača: na Francoskem 475.272 frankov, na Angleškem 242.800 frankov, v Zedinjenih državah 270.100 frankov, v Italiji 100.000 frankov.

Trboveljski premog, drva, koks, angleški premog, šlezijske brikete dobavlja „ILIRIJA“, LJUBLJANA
Kralja Petra trg 8 Telefon 220
Plačilo tudi na obroke.

Vodovodni Instalater,
klepar in krovec

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dunajska cesta (v lastni palači)

Ustanovljena 1900

Delniška glavica in rezervni zakladi okrog Din 60.000.000.

Čekovni rač. št. 10.509. — Brzjav. naslov: Banka Ljubljana. — Telef. št. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, ter agencija Logatec.